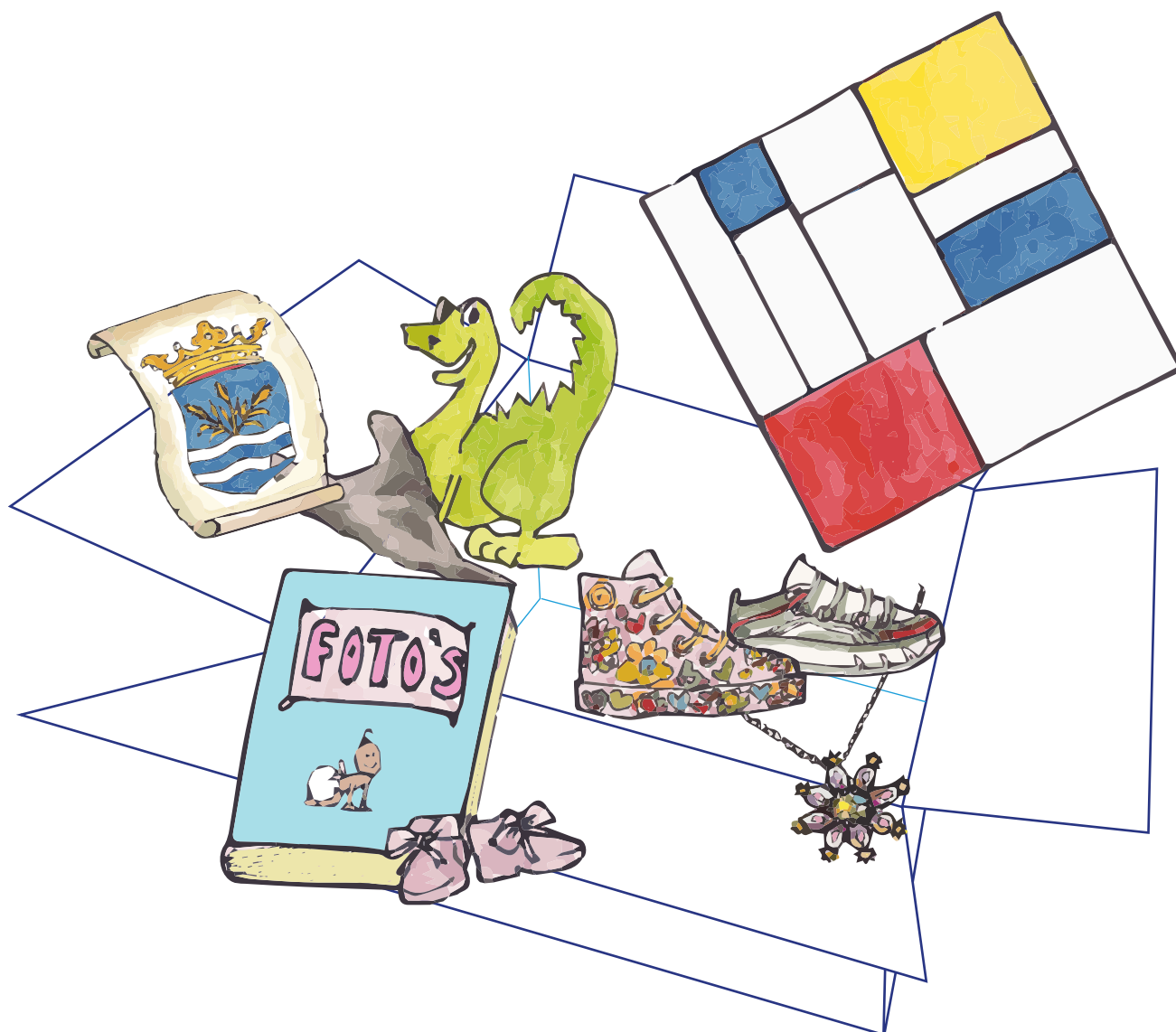

Voorwerpen in de Haarlemmermeer

Een doos vol spullen.

Pier K, Cultuuronderwijs PO.

HAARLEMMEER
MUSEUM
DE CRUQUIUS

HISTORISCH
MUSEUM

Erfgoed Leerlijn
Haarlemmermeer

PIER

K

VERTREKpunt VOOR
KUNST EN CULTUUR

Colofon

Contactgegevens

Historisch Museum.

Bosweg 17.

2131 LX Hoofddorp.

Contactpersoon: Janneke Oldenbeuving.

 (023) 528 5704

 joldenbeuving@shmdc.nl

 www.haarlemmermeermuseum.nl/historisch-museum

Projectgroep gezamenlijke erfgoed musea

Marcel van Kerkvoorde, Kunstfort bij Vijfhuizen.

Janneke Oldenbeuving, Haarlemmermeermuseum De Cruquius.

Wim Joling, Gemeente Archief Haarlemmermeer.

Teksten

Elise van Melis, Historisch Museum.

Sandra Overweg, Xantext.

Kees Admiraal, Hans Bossmann, Pier K.

Illustraties

Henriët van Roosmalen.

Vormgeving

JT11 - Jelle Elferink.

Met dank aan

Leerkrachten en leerlingen van basisschool De Tweemaster in Vijfhuizen,
basisschool De Bikube in Hoofddorp en basisschool De Regenboog in Hoofddorp.

Mede mogelijk gemaakt door

Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Gemeente Haarlemmermeer,
Fonds voor Cultuurparticipatie.

© 2018 Cultuurgebouw.

Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd of verspreid zonder schriftelijke
toestemming van Het Cultuurgebouw.

Kunstfort
bij Vijfhuizen

Inhoud

Colofon	2
Inleiding	4
Vorbereidende lessen op school	
Les 1	5
<u>Les 2</u>	6
Les 3	7
Vorbereidende lessen op school	
Les 4	8
Les 5	9
Bijlagen	
Bijlagen les 2 Brief van het museum	10
Bijlagen les 2 Kopieerblad 1	11
Bijlagen les 3 Kopieerblad 2	12
Bijlagen les 4 Kopieerblad 3	13

➔ Erfgoed leerlijn, competenties en kerndoelen:

Overzicht over de complete erfgoed leerlijn voor groep 1 t/m 8 en een gedetailleerde weergave van de competenties en kerndoelen vindt u op: www.pier-k.nl/deze-url-volgt

Inleiding

Er is op school een telefoontje gekomen van Historisch Museum, met de vraag of de leerlingen ergens mee willen helpen. Een zekere meneer en mevrouw Van Dijk hebben een doos vol spullen naar het museum gebracht, met de vraag of het museum hier misschien iets aan heeft. Er moet daarvoor zoveel worden uitgezocht, dat het museum hulp nodig heeft. Tijdens het museumbezoek helpen de leerlingen met bepalen of iets wel of niet bewaard moet worden. Door te speuren in het hele museum komen ze daar vast snel achter!

Tijdvak: 1950-nu.

Thema's:

- Dagelijks leven van de jaren 50.
- Verzamelen.
- Voorwerpen vroeger en nu.
- Geschiedenis van de eigen omgeving.

Onderzoeksvragen:

- Wat is een verzameling?
- Heb jij een verzameling?
- Wat bewaar je en wat niet?
- Waar staat, ligt, hangt jouw verzameling?

Leerdoelen:

- Leerlingen leren het cultureel erfgoed van de Haarlemmermeer waarderen.
- Leerlingen ontdekken het dagelijks leven in de Haarlemmermeer vroeger en nu.
- Leerlingen beseffen het belang van het bewaren van historische voorwerpen.
- Leerlingen leren kijken en samenwerken.
- Leerlingen leren nadenken over de waarde van voorwerpen in de eigen (omgevings) geschiedenis.

LESVOORBEREIDING

Op de volgende pagina's vindt u lessuggesties voor lessen ter voorbereiding en na afloop van het museumbezoek. De lessen op school zijn opgezet volgens het principe van verhalend ontwerpen. Vanuit een vertrekpunt (de verhaallijn) wordt een sleutelvraag gesteld, die wordt door de leerlingen op hun eigen wijze beantwoord en daaruit volgt weer een nieuwe verhaallijn. Elke les kan plaats vinden binnen de tijd van uw les of een deel er van.

MUSEUMBEZOEK

Om goed voorbereid naar het museum te komen, is het belangrijk om de eerste twee sleutelvragen met de leerlingen te bespreken. De overige lessen kunnen naar keuze worden uitgevoerd. Het museumbezoek bestaat uit een programma van 90 minuten. Het museumbezoek vindt plaats onder begeleiding van een museummedewerk(st)er. De leerlingen werken tijdens het speurspel in twee- en drietallen.

Les 1

Vorbereidende lessen op school.

Verhaallijn: **Er is een telefoontje gekomen van Historisch Museum, met de vraag of de leerlingen ergens mee willen helpen.**

Sleutelvraag: **Wat is een Historisch Museum?**

Activiteiten: **Kringgesprek.**

- **Wat is een museum?**
- **Wie is er al eens in een museum geweest?**
- **Wat is er te vinden in de verschillende musea die kinderen kennen (bijvoorbeeld vliegtuigen, oorlogsspullen, oud speelgoed)?**
- **Wat verzamelt Historisch Museum?**
- **Wie is er al eens geweest?**

Tenslotte:

- **Wat zullen we het museum als antwoord geven, komen we wel of niet helpen?**

7 goede redenen om een voorwerp te bewaren:

- 1 Het vertelt een bijzonder verhaal.**
- 2 Het is veel geld waard.**
- 3 Het heeft emotionele waarde.**
- 4 Het is van een bijzondere persoon geweest.**
- 5 Het is zeldzaam.**
- 6 Het is super oud.**
- 7 Het is niet te vervangen.**

Les 2

Vorbereidende lessen op school.

Verhaallijn: **Het museum heeft een brief met informatie gestuurd. Het museum heeft spullen ontvangen van meneer en mevrouw Van Dijk en die vragen of het museum er iets aan heeft. Er moet daarvoor zoveel worden uitgezocht, dat het museum vraagt of de leerlingen hierbij willen helpen.**

Sleutelvraag: **Hoe kiest een museum wat ze wil bewaren?**

Activiteiten: **Kringgesprek.**

➔ **Gebruik bijlage Les 2: Brief van het museum.**

➔ **Gebruik bijlage Les 2: Kopieerblad 1.**

- **Op het kopieerblad staan zes voorwerpen afgebeeld. U vertelt bij elk voorwerp een verhaaltje. Na het beluisteren van uw informatie over elk voorwerp maken de leerlingen een keuze en nummeren de voorwerpen van 1 tot en met 6. Op 1 komt het voorwerp dat zij persoonlijk het belangrijkste vinden om te bewaren en op 6 het minst belangrijke. Let op, er is geen goed of fout, je kunt hier heerlijk over discussiëren.**
- **Noteer op het bord de top-3 van de klas.**
- **Welke redenen zijn voor de klas belangrijk om iets te bewaren?**
- **Bespreek met de leerlingen welk voorwerp voor Historisch Museum het belangrijkste lijkt.**

Informatie over de 6 voorwerpen (om voor te lezen):

- Dit schilderij is gemaakt door de beroemde schilder Mondriaan en is miljoenen waard.
- Deze schoenen zijn van K3/Michael Jackson (of andere beroemdheid).
- Deze gouden ketting met diamant kostte minstens € 3.000.
- Dit bot is het oudste dinosaurusbots dat ooit ter wereld is gevonden.
- Dit is het ontwerp van het wapen van Haarlemmermeer, door de eerste burgemeester van Haarlemmermeer, meneer Pabst. Er is er natuurlijk maar een van en het is al meer dan 150 jaar oud.
- Dit zijn jouw eerste schoentjes en het fotoalbum van jou als baby.

Les 3

Vorbereidende lessen op school.

- Verhaallijn: **Meneer van Dijk heeft de spullen bij het museum afgeleverd. Hij had ze gevonden op de zolder van zijn vader. Die heeft die spullen blijkbaar altijd willen bewaren.**
- Sleutelvraag: **Wat wil jij voor altijd/ nooit bewaren?**
- Activiteiten: **Leerlingen nemen spullen mee naar school die ze absoluut willen bewaren of juist niet. Iedere leerling vertelt waarom iets wel of niet bewaard moet worden. Er worden twee tafels ingericht: wel bewaren en niet bewaren.**

➔ **Gebruik bijlage Les 3: kopieerblad 2.**

Teken in het 'fotolijstje' het voorwerp dat je altijd wilt bewaren of plak een foto.
Schrijf erbij waarom dit voorwerp zo belangrijk is voor jou.

Tip: maak er een boekje van en stuur het op naar het museum.

Les 4

Verwerkingslessen op school.

Verhaallijn: Het museum is erg blij met de hulp van de leerlingen. Nu ontbreken er nog enkele voorwerpen die op het wensenlijstje van het museum staan. Gelukkig heeft iemand een bedrag aan het museum geschonken. Daarmee kan het museum een paar voorwerpen kopen.

Sleutelvraag: Welke voorwerpen kan het museum aanschaffen voor het geld dat beschikbaar is?

Activiteit: Het museum heeft 10/ 20/ 50 euro om zelf spullen te kopen.

De conservator van het museum heeft alvast onderzoek gedaan en een lijstje gemaakt van alle spullen die belangrijk zijn en wat de prijs is:

- Een beddenpan (legde je warm in bed als kruik).
- Een mooie oude spiegel.
- Een oud strijkijzer (heet maken boven de kachel).
- Een oude telefoon.
- Een koffiemolen.

➔ **Gebruik bijlage Les 4.** Afhankelijk van het niveau van de leerlingen **kopieerblad 3** of **kopierblad 4**

- **Wat kosten de verschillende combinaties?**
(laat combinaties weg wanneer de klas hier nog niet aan toe is)
- **Wat vind jij de slimste combinatie om te kopen?**

Les 5

Verwerkingslessen op school.

Verhaallijn: **Er zijn nieuwe voorwerpen bijgekomen en het museum had al veel voorwerpen. Wat een museum kan doen om alles goed te bewaren.**

Sleutelvraag: **Wat moet een museum allemaal doen om voorwerpen goed te bewaren?**

Activiteit: **Deze drie activiteiten vinden plaats in de gymzaal of het speellokaal:**

1 De voorwerpen nummeren en in de juiste kasten opbergen.

Maak losse papiertjes met nummers. Schrijf op een vel papier de helft van de nummers, op een ander vel papier de andere nummers. Geef iedere leerling een nummer. Zet aan de ene kant van het lokaal alle leerlingen op een rij, aan de andere kant van de zaal twee kasten. Wijs 4 leerlingen (2 tweetallen) aan. Geef elk tweetal een vel papier met nummers. Ze moeten zo snel mogelijk de juiste leerlingen (nummers) en die zo snel mogelijk (hand in hand) begeleiden naar hun eigen kast. De leerlingen op de lijn weten dus niet bij welk tweetal ze horen, maar als ze het eenmaal weten, moeten ze natuurlijk zo snel mogelijk mee rennen.

2 Brandpreventie!

Verdeel de klas in twee tot vier groepen; begin aan de ene kant van de zaal. Elke groep krijgt ±30 voorwerpen om te 'redden': bijvoorbeeld ballen, hoepels, blokken, pittenzakjes, touwen, een grote doek. Welke groep heeft de voorwerpen als eerste aan de overkant van de zaal?

Tip: wat gaat sneller? Individueel rennen met je armen vol spullen of op een rij gaan staan en de spullen aan elkaar doorgeven? Probeer beide methodes eens en neem de tijd van de groepen op. Zijn er nog snellere manieren te bedenken (alles op een kar of mand leggen, spullen in een doek wikkelen etc.)?

3 Beveiligen tegen dieven.

Als museum moet je je bijzondere voorwerpen goed bewaken.

Op een mat liggen pittenzakjes en blokjes (de voorwerpen van het museum). Er zijn twee of drie bewakers. De andere kinderen zijn de dieven. Zij hebben een aantal matten aan de andere kant van de zaal. De bedoeling is dat zij de blokjes en zakjes roven en naar hun eigen huis brengen. De bewakers mogen ze tikken, dan moeten ze hun voorwerp weer inleveren. Als de bewaker een voorwerp in zijn hand heeft, mag hij ook iemand anders tikken. Speel 2 minuten en kijk dan hoeveel voorwerpen er zijn gestolen. Voeg steeds een bewaker toe en speel weer 1 of 2 minuten. Hoeveel bewakers heb je nodig om te zorgen dat niemand iets kan stelen?

Bijlagen les 2: Brief van het museum

Beste leerlingen,

De directeur van ons museum heeft mij gevraagd om jullie te schrijven. Het museum heeft namelijk een probleem. Pas geleden brachten meneer en mevrouw van Dijk een doos vol spullen naar het museum. Die had de vader van meneer van Dijk op zolder bewaard. 'Misschien heeft het museum hier iets aan,' vroeg mevrouw van Dijk.

Nu moet worden uitgezocht of de voorwerpen in de doos belangrijk genoeg voor het museum zijn om te bewaren. Sommige voorwerpen wil het museum bewaren, andere kunnen naar een ander museum, naar de kringloopwinkel of in de vuilnisbak.

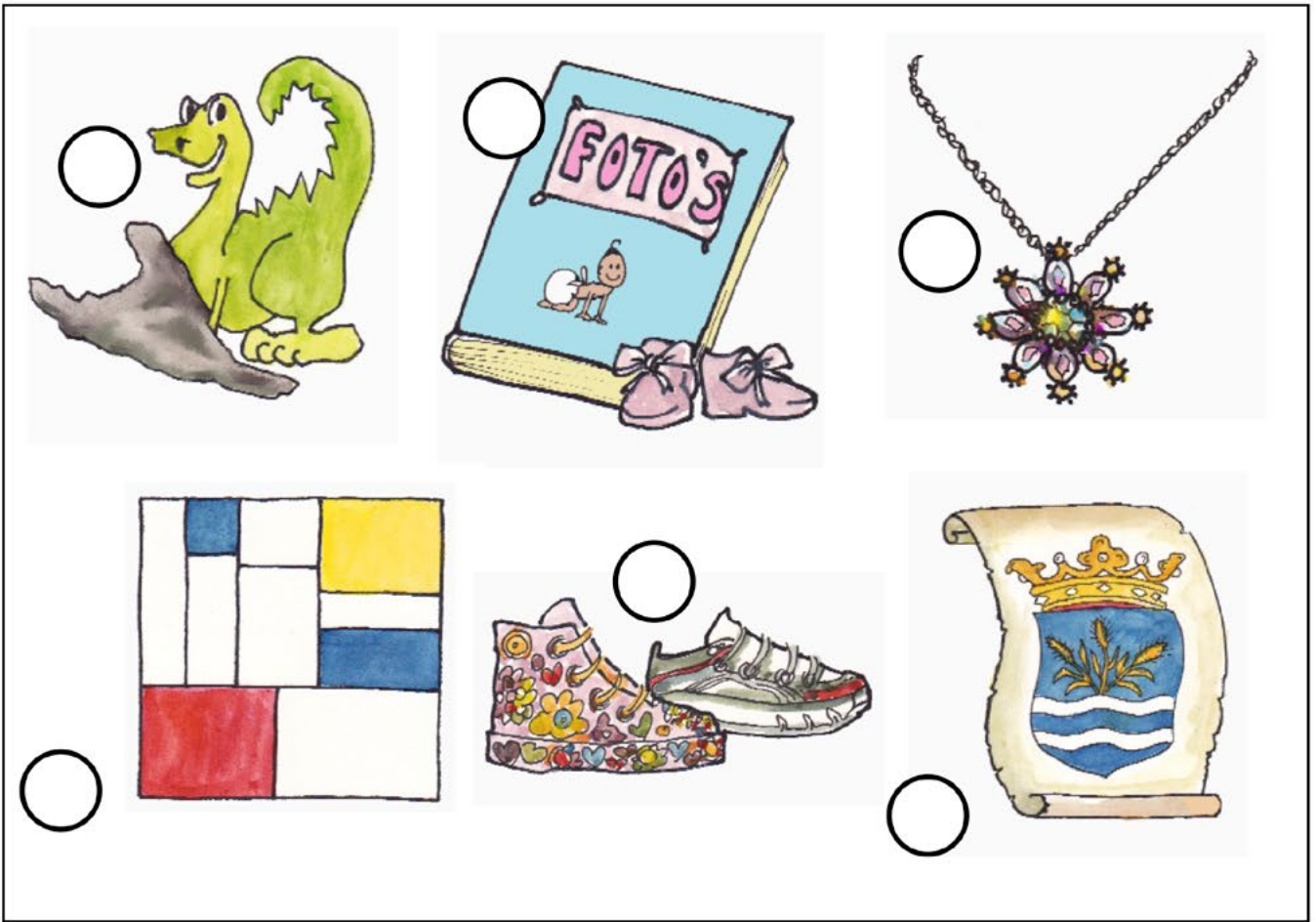
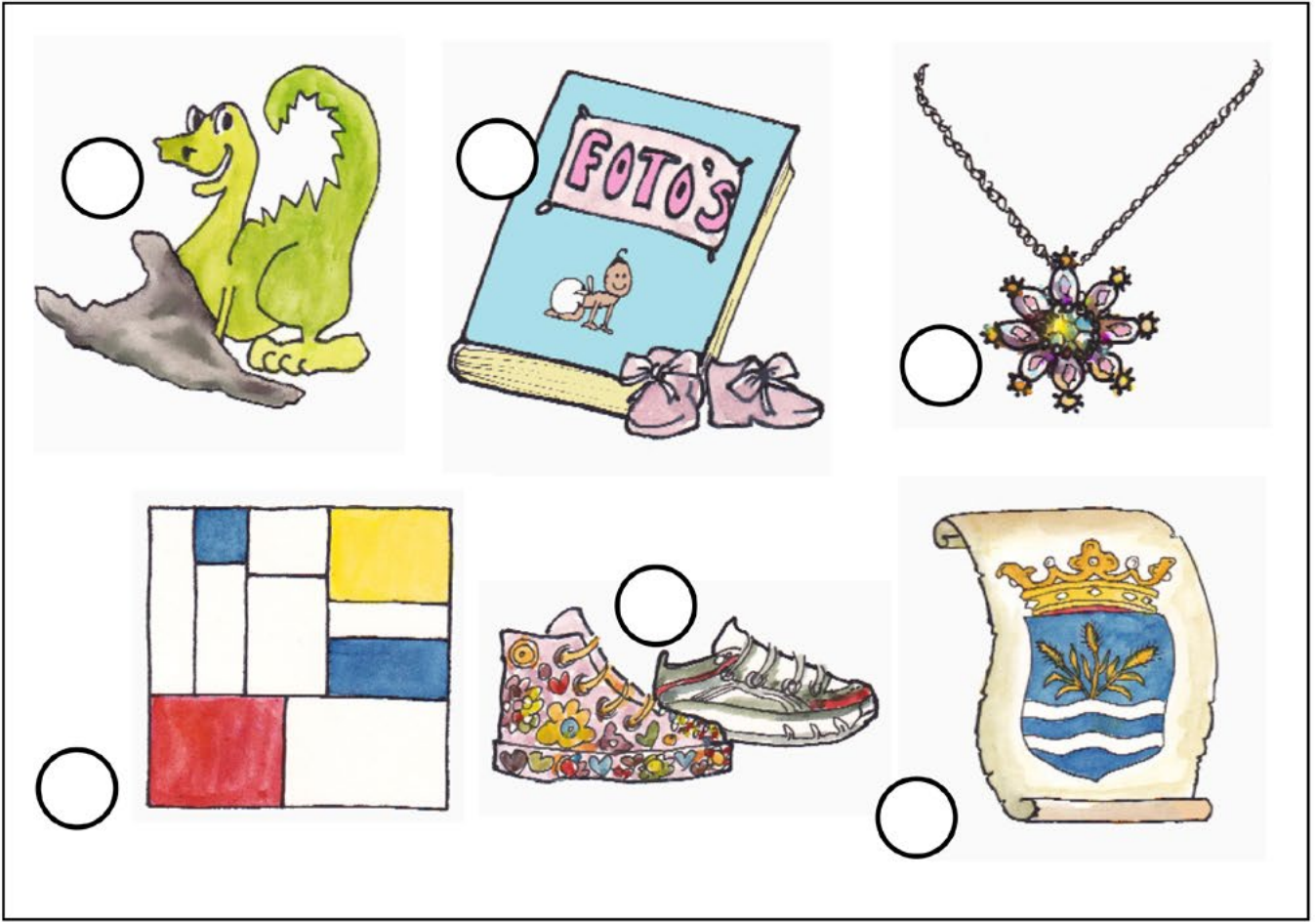
Toevallig hebben we het in het museum heel erg druk. Mijn vraag aan jullie is dan ook: willen jullie het museum helpen om te beslissen welke spullen bewaard moeten worden en welke niet? Bij voorbaat hartelijk dank!

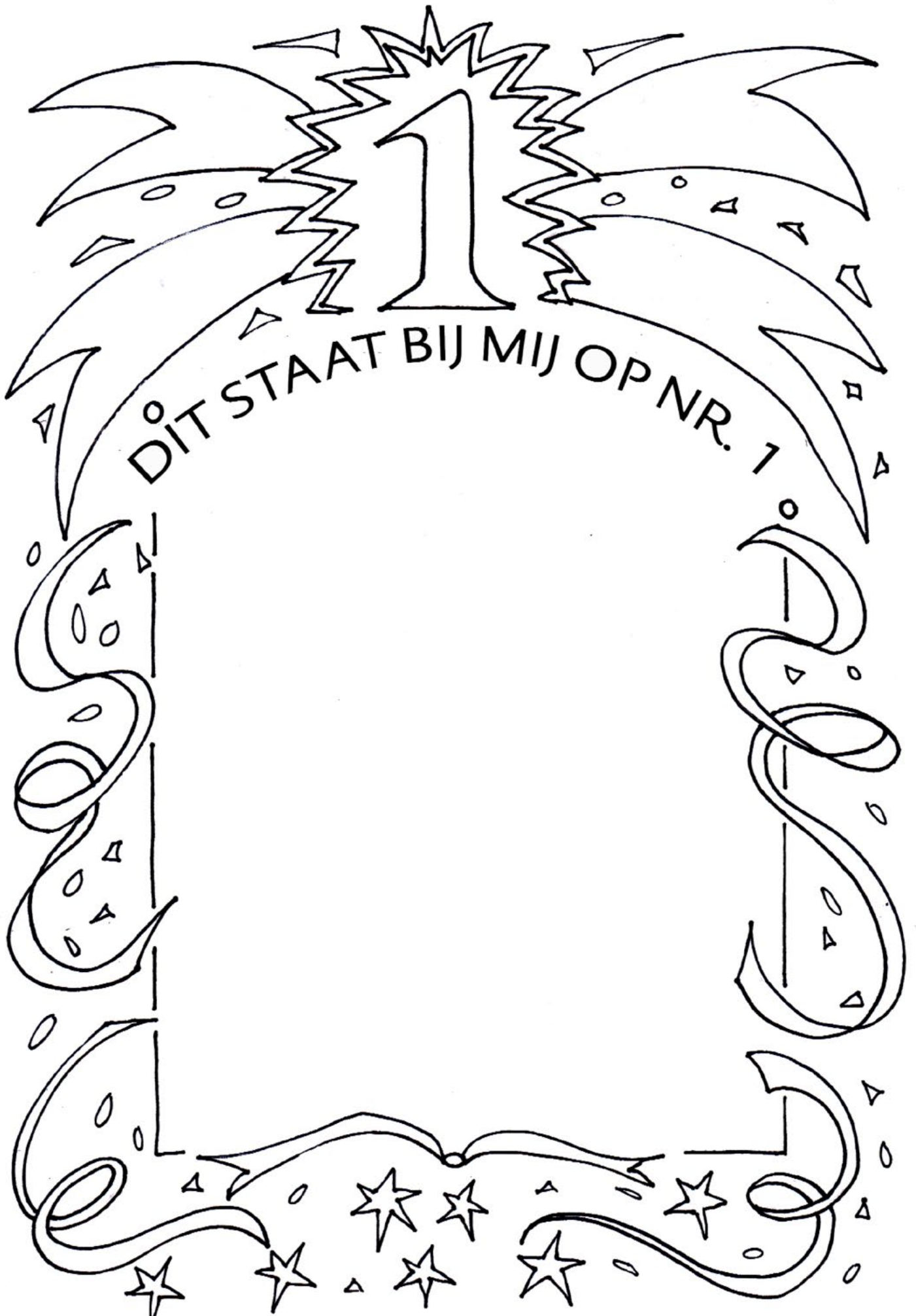
Met vriendelijke groet,

A stylized, handwritten signature in blue ink, consisting of a vertical line that loops around itself to form a shape resembling a cursive 'S' or 'Z'.

De conservator van het museum.

Bijlagen les 2: Kopieerblad 1

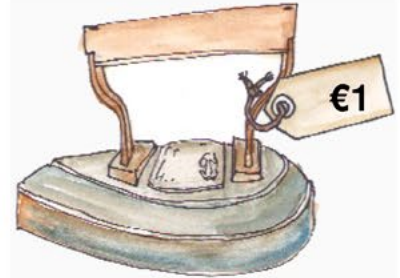
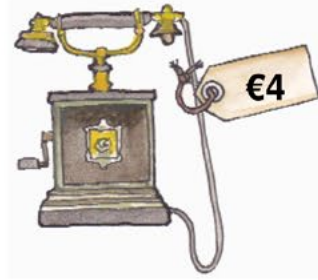

Bijlagen les 4: Kopieerblad 3

Spullen kopen voor het museum

Het museum heeft €6

$$\text{Cabinet} + \text{Mirror} = \square$$

$$\text{Mirror} + \text{Iron} = \square$$

$$\text{Telephone} + \text{Cabinet} = \square$$

$$\text{Telephone} + \text{Mirror} = \square$$

$$\text{Iron} + \text{Telephone} = \square$$

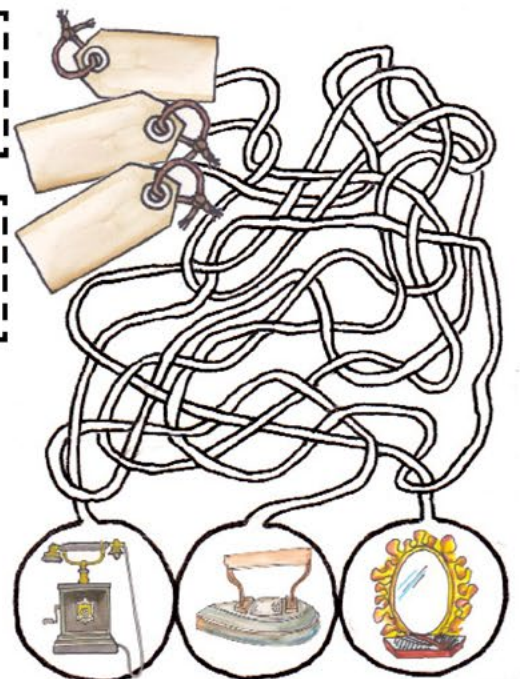
$$\text{Cabinet} + \text{Iron} = \square$$

$$\text{Iron} + \text{Cabinet} + \text{Telephone} = \square$$

$$\text{Mirror} + \text{Telephone} + \text{Iron} = \square$$

$$\text{Iron} + \text{Cabinet} = \square$$

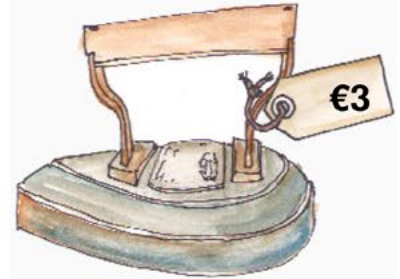
$$\text{Mirror} + \text{Telephone} = \square$$

Bijlagen les 4: Kopieerblad 4

Spullen kopen voor het museum

Het museum heeft €16

$$\text{Cabinet} + \text{Mirror} = \square$$

$$\text{Mirror} + \text{Iron} = \square$$

$$\text{Telephone} + \text{Cabinet} = \square$$

$$\text{Telephone} + \text{Mirror} = \square$$

$$\text{Iron} + \text{Telephone} = \square$$

$$\text{Cabinet} + \text{Iron} = \square$$

$$\text{Iron} + \text{Cabinet} + \text{Telephone} = \square$$

$$\text{Mirror} + \text{Telephone} + \text{Iron} = \square$$

$$\text{Iron} + \text{Cabinet} = \square$$

$$\text{Mirror} + \text{Telephone} = \square$$

